

دکتر مهدوی دامغانی هر روز از آمریکارو به بارگاه امام رضا (ع) سلام می داد

ارادت به حضرت رسم فرزندان پل محله بود

منطقه
ثامن

قمی که آن زمان از مفاخر شیعه و در دوره ای مرجع مطلق شیعیان بود و همچنین پسر ارشد مرحوم آخوند خراسانی که به همین دلیل به آقای آقا زاده شهرت داشت، بهره برد. مرحوم میرزا مهدوی اصفهانی یکی دیگر از استادان ایشان بود. مرحوم حاج کاظم که به درجه اجتهاد نیز رسیده بود، شاگردان برجسته زیادی تربیت کرد که از جمله می توان به مرحوم آیت... حاج محمد رضا مهدوی دامغانی (فرزند ایشان)، آیت... مرتضوی که همچنان در حوزه علمیه خراسان حضور دارد و نیز آیت... اشرفی شاهرودی اشاره کرد.

یکی از ویژگی های مهم ایشان این بود که در زمان اختناق رضاشاهی در یک بازه زمانی که حتی کسی اجازه پوشیدن لباس روحانیت را هم نداشت، حوزه علمیه خراسان را با همراهی چند مجتهد تراز اول دیگر رونق داد. آن زمان اگر گرد همایی ای در مسجد گوهرشاد شکل می گرفت، یکی از ستون های اصلی آن اجتماع، آیت... حاج کاظم بود.

● برای هر لقمه بسم... و شکر خدای گفت

حسین مهدوی دامغانی، نوه آیت... که راوی زندگی جدش نیز هست، مهم ترین خاطره ای که از مرحوم آیت... حاج کاظم در ذهنش به یادگار مانده است، به دوران کودکی اش و سن پنج سالگی بازمی گردد: جدم مرحوم حاج کاظم هنگام غذا خوردن به ازای هر لقمه غذایی که در دهان قرار می داد، ذکر بسم... الرحمن الرحیم را بر زبان جاری می کرد و در پایان هر لقمه نیز دستانش را بلند می کرد و شکر خداوند را به جامی آورد.

● محبتی که مرحوم امام (ره) به آیت... حاج کاظم داشت

نوه آیت... از ارتباط عاطفی دوسویه جدش و مرحوم امام (ره) روایت می کند. حسین مهدوی دامغانی می گوید: این ارتباط به نحوی بود که امام (ره) در جریان مبارزات پیش از سال ۱۳۴۲، هر سفری به مشهد داشت، به طور حتم به منزل جدمان می آمد. همین حال و هوا موجب شده بود که سال ها بعد هم هر کس از کنار خانه جدمان در کوچه ضیاعبور می کرد، نشان می داد که این خانه جایی است که حضرت امام (ره) در آن رفت و آمد داشت. این در حالی است که به عنوان شخصیت اول خراسان و مشهد، مرحوم امام (ره) دست کم سه پاسخ نامه را اختصاصی خطاب به پدر بزرگ ما، آیت... حاج کاظم، نوشته بود. یکی از این نامه ها که هنوز هم موجود است، پیام تسلیت به مناسبت شهادت استاد شهید مطهری است.

آیت... حاج کاظم سرانجام سال ۱۳۶۰ با شنیدن خبر انفجار دفتر حزب جمهوری اسلامی و شهادت دکتر بهشتی و بارانش چنان منقلب شد که یک روز بعد یعنی هشتم تیر سومین بار سکنه کرد و فردای همان روز در نهم تیر به رحمت خدا رفت و در دارالزهده حرم مطهر حضرت رضا (ع) آرام گرفت. مرحوم بهشتی شخصیتی بود که به ایشان محبت خاصی داشت و مراداتی بینشان بود.

عموجان درباره پرداختن به برخی متون دیگر زیارت ها از ایشان صلاح و مشورت کرد که حضرت آیت... فرمود: «شما هر چه بنویسید، عالی است و نیازی به نظر من ندارید.»

دکتر احمد مهدوی دامغانی سال ۱۳۶۴ در پی برخی کم لطفی ها، به آمریکا مهاجرت کرد و در دانشگاه هاروارد مشغول به تدریس شد. پس از هجرت، فقط یک بار در سال ۱۳۶۹ برای حضور در کنگره بزرگداشت فردوسی به ایران بازگشت و این آخرین باری بود که تجربه شیرین نفس کشیدن در خاک وطن و زادگاهش، مشهد الرضا (ع)، را در تقویم زندگی پربارش ثبت کرد.

● گذری بر زندگی پدر استاد فقید

این استاد فقید فرزند کسی بود که در حوزه دین و اندیشه نقش تأثیر گذاری در مشهد داشت. مرحوم آیت... حاج کاظم مهدوی دامغانی فرزند اول در خانواده ای پنج نفره بود که خیلی زود و در دوازده سالگی باهروایتی پانزده سالگی از نعمت وجود پدر محروم شد. آن طور که نوه او، دکتر حسین مهدوی دامغانی، می گوید، شاید همین موضوع شرایط را به سمتی برد که او تصمیم گرفت با پای پیاده برای زیارت حضرت رضا (ع) راهی مشهد شود و به این ترتیب دامغان را به مقصد مشهد الرضا (ع) ترک کرد و با ورود به شهر مشهد، مشغول درس و بحث در حوزه علمیه خراسان شد. از محضر استادان بزرگی مانند مرحوم آیت... حاج آقا حسین

سعیده ساجدی نیا با انتشار خبر درگذشت استاد مهدوی دامغانی در آمریکا، در جست و جوی ردیابی از او و خانواده اش در منطقه ثامن که زادگاهش بود، دست به کار شدیم. به برادرزاده اش دکتر حسین مهدوی دامغانی رسیدیم. او با وجود محدودیت زمانی به دلیل بازگشت پیکر عمویش و برگزاری مراسم خاک سپاری، ما را به خانه پدری اش دعوت کرد؛ خانه ای که مدفن مادر و برادر بزرگوار این استاد فقید نیز هست. در این گپ و گفت یک ساعته حرف هایی شنیدیم که تا زگی داشت و اولین بار گفته می شد.

دکتر احمد مهدوی دامغانی، محقق برجسته و استاد پیشکسوت، ۲۷ خرداد ۱۴۰۱ در آمریکارو درگذشت و دوشنبه ششم تیر ۱۴۰۱ در رواق دارالحججه حرم مطهر حضرت رضا (ع) آرام گرفت.

● زیارت از فرسنگ ها دور تر

هم زمان با انتشار خبر فوت دکتر احمد مهدوی دامغانی، ویدئویی در فضای مجازی از او منتشر شد که مخاطبانش را متأثر کرد. در این ویدئو تصویری از این ادیب و الهی دان برجسته دانشگاه هاروارد دیده می شود که هر بامداد پس از خروج از خانه اش رو به بارگاه نورانی حضرت رضا (ع) دست به سینه می ایستد و با چشمانی اشک بار سلام و ارادتش را به امام رئوف می رساند؛ درست مثل همان روزهایی که از خانه پدری اش در کوچه ضیای خیابان آیت... شیرازی رو به حرم مطهر می ایستاد و سلام می داد.

دکتر حسین مهدوی دامغانی، برادرزاده اش، در این باره می گوید: عموجانم تا زمانی که در ایران بود، دست کم ماهی یک بار برای عرض ادب و ارادت به مضجع شریف حضرت رضا (ع) به مشهد می آمد. پس از هجرت نیز بارها توفیق زیارت قبور دیگر ائمه (ع) در نقاط مختلف دنیا را پیدا کرد. اما ۳۲ سال توفیق زیارت امام هشتم (ع) را پیدا نکرد. آخرین حضور او در ایران در بزرگداشت فردوسی در سال ۱۳۶۹ بود.

همین مسئله روز به روز بار دل تنگی هایش را افزون کرد، تا آنجا که تنها آرزوی او در سال های پایانی عمر این بود که پیکرش پس از رحلت در مشهد و حرم مطهر امام رضا (ع) به خاک سپرده شود؛ رؤیایی که با دستور رهبر معظم انقلاب و همکاری تولیت آستان قدس رضوی روز دوشنبه ششم تیر ۱۴۰۱، به حقیقت پیوست و دکتر احمد مهدوی دامغانی پس از سال هادوری از وطن به زادگاهش مشهد بازگشت و پیکرش در جوار امام محبوبش، علی بن موسی الرضا (ع)، آرام گرفت.

● ماجرای روزه ۹۸ ساله

دکتر احمد مهدوی دامغانی فرزند اول آیت... حاج کاظم مهدوی دامغانی است که از او به عنوان احیاگر حوزه علمیه خراسان یاد می شود.

برادرزاده اش می گوید: پس از یکی دو فرزند از دست رفته جدم، عموجان متولد شد و از همین رو پدر بزرگم نذر کرد که اگر این بار فرزندش زنده بماند، هر سال ۲۵ رجب، مصادف با شهادت باب الحوائج موسی بن جعفر (ع)، روزه بخواند؛ روزه ای که از سال ۱۳۴۵ قمری آغاز شد و تا کنون ادامه داشته است. عموجان به تاریخ قمری ۹۸ سال و ۹ ماهگی به رحمت خدا رفت و حتی امسال نیز هم زمان ۲۵ رجب، نود و هشتمین سال اقامه روزه ای را که پدر بزرگم نذر دکتر احمد کرده بود، در خانه پدری ام برگزار کردیم.

● سفری که قلب مادر را آرام کرد

دکتر احمد تحصیلات ابتدایی را در مشهد گذراند و برای تحصیلات تکمیلی با وجود مخالفت پدر و مادرش عازم تهران شد. گویا این دل خوری تا سال ها همراه مادرش بود تا اینکه اوایل دهه چهل، دکتر احمد مادرش را برای زیارت خانه خدا همراه خود برد. دکتر حسین مهدوی دامغانی با اشاره به همین دل خوری مادر بزرگش از عمویش، از خاطره ای که